

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرحله‌ی آماده‌سازی فایل				
پیاده‌سازی	تصحیح و ویرایش اولیه	ذکر مأخذ	ویرایش دوم	تکمیل مأخذ و ویرایش نهایی

چهارم‌ی کلیمه، بستری برای ظهور و پذیرش خلیفه‌الله

در ایامی بسیار بزرگ و نورانی به سر می‌بریم. بعد از چهل شبانه‌روز خلوت انس با خدای متعال و چهارم‌نشینی بالاخره این سفر شبانه، به عرفه و قربان منتهی شد. خدای متعال عنایت کرد در روز عرفه به نقص، کاستی‌ها و خطاهای خویش اعتراف کردیم. در پیشگاه الهی هم از معصیت‌هایمان توبه کردیم، معترف شدیم و گفتیم: رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ^۱ و هم از طاعات خودمان، از کوتاهی عبادات و طاعات خودمان استغفار کردیم. بعد از چهل شبانه‌روز طاعت و عبادت به این رسیدیم که از طاعت و عبادت ما هیچ هنری بر نمی‌آید! میوه‌ی همه‌ی آن زحماتِ چهل شبانه‌روز، رسیدن به این بود که خودمان نمی‌توانیم کاری کنیم. اعتراف به عجز و ناتوانی در پیشگاه الهی، اولین ثمره‌ای بود که در روز عرفه نصیب ما شد و وقتی این اعتراف صورت گرفت، خدای متعال ما را به معرفت خویشتن رهنمون شد. عرفه روز معرفة‌النفس است؛ روز معرفت خویشتن است. با هدایت الهی، حقیقت عظیمی را که خدای متعال در جان ما قرار داده متوجه شدیم؛ و با معرفة‌النفس،

۱. سوره‌ی اعراف، آیه‌ی ۲۳.

توفیق معرفة الرَّبِّ نصیبمان شد که **مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ!**^۲ لذا عرفه روز معرفة الرَّبِّ است؛ روز معرفة الله است.

این سه گام را که برداشتیم، و معرفت به خدای متعال حاصل شد، حسن الهی، جمال الهی دل از ما ربود. انسان تا آن نگار دلربا و دلبر را نشناسد، دل به او نمی‌بازد. معرفت مقدمه‌ی عشق است؛ مقدمه‌ی دل باختن است. لذا عرفه مقدمه‌ی عید قربان است. این معرفت، ما را دلدادده و دلباخته کرد. وقتی دلباختگی پیش می‌آید، ورود به سرزمین آرزوها، سرزمین عشق و منا امکانپذیر می‌شود؛ و وقتی انسان به وادی عشق رسید، خودش را قربان می‌کند در پیشگاه معبود! گفته‌ایم که عقل توانایی هدایت انسان به وادی قربانی را ندارد؛ عقل سوداندیش است و درصدد پیدا کردن راه بهره‌مندی بیشتر و مصونیت از خطرات است. عقل هنر قربانی ندارد؛ این عشق است که می‌تواند انسان را به قربانگاه بفرستد. قربانی یعنی همه‌ی هستی خویش را تسلیم محبوب کردن؛ تسلیم معشوق کردن؛ از خود هیچ نداشتن؛ همه‌ی آنچه که به خود نسبت می‌دهیم از خوبی‌ها، حسن‌ها، کمالات، همه‌ی اینها را یکپارچه از خود سلب کردن و به خدای متعال متوجه کردن. روز عید قربان روز فانی شدن در معشوق، در محبوب، و روز قربان شدن است.

در ادبیات ما هم هست که وقتی انسان می‌خواهد به شدت ابراز محبت کند می‌گوید: قربانت بروم! یعنی محبت است که انسان را آماده می‌کند تا قربانی محبوب و معشوق شود. انسان وقتی رسید به قربانی، رسید به فنا، چیزی از خودش در او باقی نمی‌ماند؛ همه‌ی وجودش خالی شده از خودش، نفس خودش را سر بریده، خودش را قربانی محبوب کرده، خُب وقتی خودش رفت، او آمد! آن حقیقت در جان او طلوع کرد! تجلی کرد! لذا قربانی، مقدمه‌ی خلیفة الله شدن است. ابراهیم خلیل عَلَيْهِ السَّلَام وقتی [به

---

۲. مصباح الشریعة حاوی آموزه‌های عرفانی امام صادق ۷، ص ۱۳؛ آمدی، غررالحکم و دررالکلم، ص ۵۸۸ و مجلسی، بحارالانوار،

خلیفة اللّٰهی رسید، که [آماده‌ی قربان کردن پسر رعناى خودش شد؛ تنها پسرش، تنها فرزندی که در کهنسالی خدای متعال به او نصیب کرد. (تا آن زمان حضرت ابراهیم علیه السلام فرزند دیگری نداشت. خدا سال‌های بعد اسحاق را از ساره علیها السلام به ابراهیم علیه السلام داد.) وقتی حضرت ابراهیم علیه السلام، این پسر رعنا را به قربانگاه برد و تسلیم امر رب شد، خطاب آمد: **إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا**^۳ یعنی خلیفة اللّٰهی وقتی معنا دارد که خودی نباشد، تا او بیاید وجود این عبد را تصرف کند، و این عبد مظهر خدا در بین خلق شود؛ خلیفه‌ی خدا شود؛ امام شود: **إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا**.

این روزها را پشت سر گذاشتیم. پیشاروی ما عید غدیر و ایام بسیار نورانی بعد از آن است؛ یعنی روزهای بیست و چهارم و بیست و پنجم ماه ذی‌الحجه و آن مناسبت‌های متعدّد، روز مباحله، روز نزول آیه‌ی تطهیر، روز نزول آیه‌ی ولایت، **إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ**^۴ روز نزول سوره‌ی انسان، سوره‌ی دهر، **هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ**^۵ روز صدور حدیث بسیار نورانی کساء و مناسبت‌های متعدّد دیگری که در پی هجدهم ذی‌الحجه که روز عید غدیر خمّ و افضل اعیاد این امت است، وجود دارد. آن چهل شبانه‌روز سلوک، بستر را آماده کرد برای این حوادث بزرگ؛ برای ظهور خلیفة اللّٰهی در این عالم؛ برای اینکه امت پیامبر خاتم صلی الله علیه و آله، وجودش مستعد شود تا خلیفة الله را بپذیرد! و آنهایی که این راه را طی نکردند، مستعد نشدند، نپذیرفتند، انکار کردند، عناد ورزیدند و با امیرالمؤمنین علیه السلام دشمنی کردند.

به‌هرحال ایام بسیار برجسته و فوق‌العاده‌ای است. امیدواریم خدای متعال ما را متوجّه و عارف به عظمت این ایام و متذکّر به آموزه‌های بزرگ این ایام بگرداند، تا بی‌بهره از این ایام عبور نکنیم. اگر بهره‌ی این روزهای نورانی ماه ذی‌الحجه را بردیم آن وقت مستعد رفتن به ماه محرم‌الحرام، ماه

---

۳. سوره‌ی بقره، آیه‌ی ۱۲۴.

۴. سوره‌ی مائده، آیه‌ی ۵۵.

۵. سوره‌انسان، آیه‌ی ۱.

اباعبدالله الحسین علیه السلام هستیم. امیدواریم خدای متعال عنایت فرماید ما را به خودمان وامگذارد. خدایا! ما می‌دانیم اگر ما را به خودمان واگذاری چیزی جز خطا، خلاف، آلودگی و انحراف از ما بر نمی‌آید. اگر تو ما را به خودمان واگذاری، ما خود را نابود می‌کنیم؛ هلاک می‌کنیم. خدایا! خودت عنان ما را به دست بگیر! **إِلَهِي أَعْنِنِي بِتَدْبِيرِكَ لِي عَنْ تَدْبِيرِي وَبِاخْتِيَارِكَ عَنِ اخْتِيَارِي**؛ خودت زمام ما را به دست بگیر، که اگر ما را به خود واگذاری ما جز زیانکاری هیچ چیزی در پیش نخواهیم داشت. امیدواریم عنایات حق متعال شامل همه‌ی دوستان امیرالمؤمنین علیه السلام و همه‌ی اهل ولایت و اهل ایمان باشد تا بتوانیم از فیوضات بزرگ این ایام بیشترین بهره را ببریم.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

---

۶. ابن طاووس، اقبال الاعمال، ج ۱، ص ۳۴۹ و مجلسی، بحار الانوار، ج ۹۵، ص ۲۲۶. دعایی که بعد از دعای عرفه آمده است.